

Mortos na rúa (2008-2009)

Xavier Queipo

Nota: Estes poemas foron escritos ao ter noticia da morte de sete SDF (sen domicilio fixo, eufemismo para designar aos pobres de pedir que non teñen onde caer mortos). Se falamos de cidades do século XXI, está é unha figura que aparece con máis e máis frecuencia e que coa crise económica a nivel mundial non fará senón aumentar.

Os poemas foron lidos na súa tradución ao francés nos funerais destas sete persoas, das que neste caso para a súa reprodución, por razóns humanitarias ou humanistas (non sei moi ben cal é o termo máis axeitado), eliminei o apelido para que non fosen identificadas. O Concello de Bruxelas capital organiza cada ano un funeral común por todas as persoas que morreran na rúa. Algúns deles, con máis sorte, teñen amigos que lles lean un texto de despedida. Outros, normalmente pola súa condición de estranxeiros e marxinais, non teñen quen os identifique nin que lles lea un texto de despedida. Esa foi a función dun grupo de escritores que vivimos en Bruxelas: escribir poemas epitafio para aqueles que non tiñan que lles escribise. Como resultado van estes sete poemas.

para Francesco, morto de sobredose

PREGUNTAS SEN RESPOSTA

Cantas alboradas sen saber onde ficabas?
Cantas, amigo, sen lembrar a última cea?
Cantas deitado baixo un manto de cartóns,
cando a cidade se erguía en fumes e ruídos?

Cantos días sen sol, sen ánimo, sen nada?
Cantos, di, grises como ceo lousado e triste?
Cantos días, Francesco, sen acougo posíbel,
na procura continua e angustiada?

Cantos solpores rotos polo medo?
Cantas viaxes a ningunha parte?
Cantos anos perdidos na deriva constante,
navegando nun mar de ondas sen espuma?

Cantas noites de soñar esperto?
Cantas, Francesco, de acordar durmido?
Cantas de sentir o alento frío, amigo,
do becho ruín que te pechou os ollos para sempre?

Para Michael T., queimado vivo

LEMBRANZA

De rapaz soñaras con atravesar o mundo,
con conquistar ti só, de lanza e armadura,
mundos, distancias, reinos e doncelas.

Xa logo da realidade o tacto triste,
pasado o tempo, que todos os soños muda,
das beiras do Ponte Euxino, no mar escuro,
chégaste a esta chaira inzada de estranxeiros.

Abriches mil portas coa forza das túas mans,
dun biqueirazo certo ou dunha couce,
para atopar na fin un acubillo de prestado.

No centro da fogueira que se armou,
alí ficabas ti, de fronte erguida,
apagando a cabicha derradeira
nunha cunca de area dos teus mares,
ardendo de vagar, como as árbores máis nobres.

Para Jacques, morto no mes de Maio

FLORES DE MAIO

Nada tiñas, meu, e porén nada pedías,
que hai tempo que perderas a obsesión malsá,
que leva a acumular obxectos sen acougo,
nunha espiral de abasto sen medida.

Quen te vira ollando para o ceo,
nas noites en que maio perde as nubes,
pensaría con razón que coñeces os nomes,
unha a unha, de todas as estrelas.

Na sombra daquel parque onde durmías,
coñecedor de todas as herbas e os recendos,
ninguén foi quen de disputar xamais,
o teu posto gañado de astrólogo e druída.

No medio de todo o que pasou pola túa mente,
no fulgor inmenso do instante derradeiro,
no tránsito fugaz até o xa nunca,
quedou pendurado o recendo dunha rosa.

Para Piotr, morto por agresión

REQUIEM

Cando cruzaches o río dos adeuses,
chovía como disque foi nos tempos do dioivo,
como o día gris no que aquí chegastes,
cargado de esperanzas e soños de futuro.

Cando cruzaches o río dos adeuses,
levabas feridas en cada canto do teu corpo,
co sangue escorregando pola gorxa e o padal,
enchendo os liviáns e asfixiándote de vez,
todo foi vermello sobre vermello e logo nada.

Cando cruzaches o río dos adeuses,
na outra orela esperaba no abanqueiro,
unha ondina que por alí pasaba e quixo
ver aquel home baril, nadando espido.

para Michel, morto na rúa

POEMA DA LENTITUDE

Do centro mesmo do labirinto dos desexos,
escoitase o urro ancestral de Minotauro.
Saes entón en coiros, vingador como Teseo,
a partirle a alma ao becho sanguinario.

Mala sorte, era un soño, o último, se cadra
a non ser que no tránsito entrópico,
sentises tamén o engado da aventura tola,
nunha viaxe polo funil de luz acesa.

Ninguén mellor ca ti coñecía na cidade,
o labirinto onde soñan os touros ilustrados,
de Platón a cova fría, de Dióxenes o tonel sen viño,
os estanques onde afogou Ofelia, e os canais.

Na beirarrúa, agonizante, un día sen sabelo,
deitado como estabas todo foron sombras,
e pasaches ao outro mundo entre sons de batucada,
a chuvia en run-run a pingar sobre as lousas frías.

Para Patrice, morto de cancro

OLLOS DE PEDRA

De pedra son os ollos que te miran
De pedra a lousa lambida polo orballo,
pola chuvia, polo vento e a xeadada.
De pedra ese instante infindo,
cando o mal prendeu nas túas entrañas.
De pedra as olladas que pasan sen mirar.
De pedra as noites ao relente.
De pedra o nó na gorxa, no estómago e nas vísceras,
cando os ollos fríos anunciaron certos
a estrela de xiz que medraba no teu corpo.

De pedra son os ollos con que agora miras,
chegar a alborada en néboas grises,
abrindo luz entre as fisgoas negras,
dun sol que te deu conforto e acubillo.

De pedra serás para sempre, Patrice,
da mesma pedra que foi leito inxusto e frío.

Para Ougfa, morto de frío

FRÍO

Frío o ceo que te ollaba dende o alto
Fría a choupana onde deixabas caer os ósos
logo de longas e demoradas travesías
por un mundo frío inzado de pantasmas.
Frío o inverno que chegou sen avisar.
Frías as olladas que non responderon,
aos teus ollos de auga e de salitre,
cando nin forzas tiñas para pedir esmola.
Frío o instante ruín, cando o xeo da inxustiza
atravesou o teu cerebro frío,
para te dar o pulo derradeiro,
abríndote á luz que todo invade

Que Alá, Señor da Luz, teña piedade de ti,
dándote calor, e resguardo e manto,
para que non existan noites frías,
de olladas e corazóns pulidos polo xeo.